

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Authoritate Damasceni & alior[um] sanctor[um] patru[m], ide[m] q[uo]d
modo ostensum est, comprobati, eminentia[m]q[ue] diuinæ Dionysii
doctrinæ, contra Lutheri obtrectatione[m], eorunde[m] testimonio ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

noꝝ opetum, quæ ei ascribuntur, authorem. Qui autem oppositas tutantur partes: uidentur prædicta opera & epistolas (de quibus suum ferunt iudicium: quod Dionysio Areopagitæ falso attribuitur) aut non satis exacte perspexisse: aut prædictos in eis locos nõ accurate annotasse, qui manifeste suum loquuntur ac producit authorem, conuincuntq; eum non alium quempiam fuisse: q̃ Dionysium Areopagitam.

¶ **A**uthoritate Damasceni & alioꝝ sanctorꝝ patrũ: idem quod modo ostensum est, cõprobari. eminentiaq; diuinæ Dionysij doctrinæ: contra Lutheri obtreccionem, eorundẽ testimonio commonstrari. **Cap. VI.**

Dædictis & id accedit in solidiorem corroboracionem: q̃ Ioãnes Damascenus, sacratissimæ & in primis diuinæ theologiæ beati patris Dionysij admodum studiosus & affectator (ut argumento sunt cõplures sententiæ: secundum eundem pene uerboꝝ tenorem ex Dionysij operibus in suo de fide orthodoxa quadrifido libro adductæ) plane sentit in suo iam nominato opere, libros de cælesti & ecclesiastica hierarchia, itidem & de diuinis nominibus, cum reliquis eiusdem authoris literarijs monumentis: esse cõfectos à beato Dionysio Areopagita, ut solo & uero authore.

¶ **E**in uero in primi mō dicti libri capite decimoquinto: ita ait **D**amasce-
 nus. Hæc igitur ex sacris edocemur eloquijs (ut diuinus **D**ionysius Areopagita dicit) q̃ deus omnium est causa & principiũ. eorum quę sunt: substantia. uiuentium uita, eorum quę ratione utuntur: ratio, utentium intellectu: intellectus. Et ita de reliquis diuinis denominationibus: suo ordine inibi consequentibus. **H**as autem omnes denominationes: author libri de diuinis nominibus eodem fere ordine recenset in primo illius operis capite. perhibens de deo, q̃ sit totius illuminationis principium. omnium causa & initium, & substantia & uita, eos qui ab illa cadunt: reuocans atq; erigens. Et cætera per ordinem consequentia: eo quidem uerborum conrextu, ut si quis illum Damasceni locum, ad eum qui ex libro de diuinis nominibus citatus est, contulerit: plane perpendet illum ex isto esse depromptum. **A**tqui has denominationes diuinas: asserit **D**amasce-
 nus, à **D**ionysio Areopagita esse acceptas. Insinuat

LIBER PRIMVS

igitur his uerbis, Dionysium Areopagitam fuisse authorem libri de diuinis nominibus: ex quo, denominationes illas in sacra scriptura deo attributas, desumpsit. ¶ Preterea, in eiusdem primi libri de orthodoxa, duodecimo capite: inquit Damascenus. Quemadmodum autem sanctus ait Dionysius: primarium dei nomen est, bonum. Non enim primum est dicendum de deo, esse: sed ipsum bonum. Illud autem de nomine dei dictum, ex Dionysio sumptum: depromitur ex secundo capite libri de diuinis nominibus, ubi ait author eius operis, Diuinam totam substantiam (quicquid illa est) ipsa bonitas diffinire atque aperire: à sacris eloquijs dicitur. Tertio quoque eiusdem operis de diuinis nominibus capite: idem ait. Ac primum quidem perfectissimam, omniumque dei processuum interpretem, boni appellationem: intueamur. Denique idem: capite quarto eiusdem libri, age ergo: ad ipsam iam boni appellationem pergamus explicandam, quam theologi peculiariter summæ deitati ex omnibus applicant: ipsam (ut reor) substantiam diuinam, bonitatem appellantes, et quia eo ipso quod est bonum: ut substantiale bonum, in omnia quæ sunt pertendit bonitatem. Testatur itaque Damascenus superioribus uerbis, Dionysium esse authorem libri de diuinis nominibus: ex quo citatam deprompsit sententiam, non Apollinarem quendam. Precedens autem ratio ostendit, Damascenum aperte insinuare: Dionysium Areopagitam, non alium quolibet, prædictum librum de diuinis nominibus composuisse. Ad inuicem loigitur uerborum, in superiore ratione ex Damasceno adductorum: constat eundem, & in hoc loco, præfenti rationi inserto, loqui de Dionysio Areopagita: & non de alio quolibet, eiusdem nominis authore. ¶ Rursum, Damascenus in eiusdem operis sui libro Coloss. 2. tertio & capite sexto: de beato Paulo uerba faciens, inquit. Ait enim diuinus apostolus: quod in ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter, hoc est in carne eius. Deinde continuo subdit. Et eius discipulus deifer & circa diuina plurimus, Dionysius Areopagita: ait quod penitus nobis in una sui ipsius communicauit hypostaseon. Atqui hæc sententia, Dionysio ascripta: explicatur in secundo capite libri de diuinis nominibus, Vbi ait operis illius author. Est præterea discreta: Iesu ex nobis sumpta, perfecta immutabilisque substantia, & quæque sunt assumptæ carnis substantialia sacramenta.

ta. Et rursus paulo post eodē loco. Discretum est autem à diuinis operibus in nos benigne manantibus: q̄ secundum nos atq; ex nobis integre & uere substantiam sumpsit super substantialē uerbū. eaque pertulit & gessit: quæ sunt humanæ ipsius assumptionis electa atq; præcipua. His enim, neq; pater neq; spiritus ulla ratione communicat: nisi forte quis asserat, benignitate clementiaq; & communiōne uoluntatis. hæc ibi. Sentit igitur ac subindicat supra dictis suis uerbis Damascenus: beatum Dionysium Areopagitam sancti Pauli discipulum (quem egregijs inibi titulis honorat) auctorem esse libri de diuinis nominibus: ex quo, citatam sententiā (quæ Dionysio attribuit) ipse depromsit. Porro nullus diffidetur, eundē esse auctorem libri de diuinis nominibus: & reliquorum operum eodem uolumine comprehensorum, atq; Dionysio ascribi solitorum. Est igitur beatus Dionysius Areopagita, etiam auctor libri de celesti & ecclesiastica hierarchia, necnon de mystica theologia: quod nostra colligere molitur decertatio. ¶ Demum in eiusdem op̄is de fide orthodoxa, libro tertio & capite decimonono; ait Damascenus. Beatus Dionysius nouam quandam theandricam deiuirāq; actionem **CHRISTVM** nobis administrasse dicens, non auferens naturales actiones: unam actionem ex diuina & humana factam dicit. Quæ quidem Dionysii sententiā: ex quarta eius epistola (quæ scribitur ad Caium) est deprompta. Vbi de domino nostro **IESV CHRISTO**: sic ait illius auctor epistolæ. Namq; (ut breuiter dixerim) neq; homo, ille erat: non quasi non homo, humanæq; conditionis exors. sed ueluti ex hominibus ultra homines: ac supra hominem homo ueraciter factus. iam quoq; neq; diuina ut deus: neq; ut homo humana perficiēs, sed deo homine facto, nouā quandā ac inusitatā ex diuinitate atq; humanitate permixtā operationē: nobiscū quidē conuersatus ostēdens. Hæc ibi. Quā sententiā cū Damascenus in loco iā citato, attribuat Dionysio Areopagitæ (aliū em̄ neminē noīe Dionysii, q̄ Areopagitæ: solet Damascen^o designare) eo ipso insinuat Dionysiu Areopagitā, illi^o epistola: ex qua desumpsit adductā in hac ratione sententiā: esse auctorem, quare & reliquarū etiam epistolarum. quandoquidē nullus inficiat, eas omnes epistolas quæ uulgo dicunt esse Dionysii: ex eodem protus auctore prodisse. Relinquit igitur multiplici uenerabilis pa.

III.

lis pa.

LIBER PRIMVS

lis patris Damasceni testimonio id sufficienter approbatum: be-
tum patrem Dionysium Areopagitam, eorum operū quæ nomi-
ni eius ascribuntur, esse uerum & unicū authorem. ¶ Subscribunt
etiam eidē sententię, eximij doctrina ac sanctitate uiri: Polycarp⁹
Smyrneorum antistes, Dionysius Corinthiorum episcopus. Me-
thodius, Athanasius, Gregorius Turonēsis, Fortunatus, & Am-
brosius Camaldulensis, necnon & alij authores per celebres. Qui-
bus probatissimis testibus habendā potius fidē putarim: q̄ uni aut
ad summum duobus, oppositā defensantibus sententiā. ¶ Porro
iam nominatim citati authores, nō modo de operibus prædictis, q̄
à Dionysio Areopagita conscripta sint, fidem faciunt: uerū etiā
eius admirandam sapientiam in eis abstrusam, atq; de dextra sedē
tis super thronum acceptam, summis extollūt laudibus, & insigni
commendatione prædicant. Enim uero sanctus Ioannes Chryso-
stomus, altitudine doctrinæ beati Dionysii Areopagitæ prope-
modum attonitus: eum uolucrum cæli nominat. Damascenus au-
tem, eundem: diuinum Areopagitam, Pauli discipulū, sacerrimū
& deiloquentissimum (ut paulo ante est dictū) appellat. Alij ma-
gnam diuinæ sapientiæ antistitem, illum uocitant. Hi uero: præci-
puum sacrorum interpretem. Hi deniq; angelum, eundem nun-
cupant. ¶ Quocirca haudquaq; æquo animo sēfenda est Lutheri
impudentissima temeritas, & intolerabilis arrogantia: qui in suo
de captiuitate Babylonica libro, tot pene erroribus impijs quot in
eo sententię sunt, scatente: hoc de tanti patris operibus fert iudici-
um. In Dionysio (inquit) qui scripsit de celesti hierarchia: nihil fer-
me est solide & ruditionis. & omnia sunt illius meditata, in illo libro:
ac somnijs prope simillima. In theologia autem mystica, pernicio-
sissimus est: Platonizās magis q̄ Christianizās. In ecclesiastica ue-
ro hierarchia ludit allegorijs: quod est ociosorum hominū studi-
um. hec Lutherus. Qui deinde tumida inflatq; bucca, eodem in
loco iactitat: se, ubi id animo sederet, potiora & meliora q̄ scripse-
rit Dionysius: cōscripturū. Sed quantū rei ex stolidā illa & temera-
ria promissioe exhibuerit: ostēdit totus ferme Christianus orbis, q̄
opera Lutherana impiorum dogmatū referatissima: censuit ultrici-
bus flāmis exurenda. Insurrexit & in clyta Gallia, in tutelaris sui
patroni (Dionysium dico Areopagitā) obrectatorem, ac Zoilum
morda.

V
Polycarpus.
Dionysius
Corinthius
Methodius.
Athanasius.
Gregorius.
Fortunatus
Ambrosius
VI

Chryso-
stomus.
Damascen⁹

VII.

mordacissimū: illiusq; libros ferales & funestos, sinibus suis procul exegit. Nec minus & ipsa Lutetia Parisiorum, in sanctissimi patris sui (à quo, lumine fidei primum illustrata est: & ad Christum adducta) exurrexit defensionem. illiusq; calumniatorem improbitum publica damnauit censura: exterminandūq; curauit. Demū sacra theologorū Parisiensū facultas, hanc ipsam propositionē Lutheranā, in Dionysiu & opera eius obtreptatoriā: inter ceteras censoria quoq; uirga notauit, & debitis signauit titulis.

¶ Dionysiu etiā Areopagitam, in Galliam ad Christū illi annunciandum uenisse: & apud Lutetiam Parisiorū, gloriosum consummasse suū martyriū. Cap. VII.

Ed & hic forsitan obstrepet quispiā importunus abnegabitq; Dionysiu Areopagitam esse Gallorū apostolū, & Parisiis Christi fidē primū annunciasse, ut in proximi capitis calce à nobis affirmatū est.

Aliquorū enim (qui tamen rari sunt) dictis innitēs, contendet improbus cauillator: Dionysiu illum qui in Galliam uenit, & ueræ fidei lumen Parisianis primus attulit, apud quos etiam insigni coronatus est martyrio: non fuisse Dionysium Areopagitam à beato Paulo, cōuersum, ut meminit Lucas. sed alterū quēpiā Dionysium ab illo: nescio qua terræ regiōe deductū, aut quo in signitū cognomento. ¶ Cæterū ut & huic occurramus cauillo: apertis his demōstramus argumentis, quantū suppetent uires, beatū patre Dionysiu Areopagitā, Pauli apostoli in fide Christiana alumnū, & sacrorū operū (quæ ipsius præferunt titulū) authorē, & non aliū quempiam eiusdem nomenclaturæ Dionysium: in Galliam, directore sancto Clemente sedem apostolicā tum moderāte, profectum esse, Lutetiamq; Parisiorum sua prædicatione primum ad ueri dei agnitionem conuertisse: ac ibidem suum consummasse martyrium. Quod sequentibus annitemur rationibus asseuerare.

Actuū 17.

¶ In primis, Dionysius ille qui in Galliam uenit, & apud Parisios primus Christum annunciauit (supponimus enim cum aduersarijs aliquem fuisse talem, & illius nominis; quisquis is fuerit) à beato Clemente tum summo pontifice illuc directus legitur: & à Felcennino Sisinnino Domitiani Cæsaris præfecto, iussu illius, multis & grauibus afflictus tormentis, tandem Parisiis glorioso cond summatus

d summatus